

daljevalni tečaj gospic Rehn, ki se bo drugo leto razširil v dva letnika.

Ako si torej ogledamo žensko vzgojo pri drugih narodih, da ako si jo ogledamo pri Nemcih na Kranjskem, ki so tu v zdatni manjšini, prepričamo se, da smo zelo zaostali.

Zato je ustanovitev prve slovenske deklinške meščanske šole v Ljubljani nujno potrebna.

Ista je nujno potrebna za Slovenke v

Ljubljani, še bolj pa za one izvan Ljubljane. Da pa bo zadnjim vstop v slovensko deklinško meščansko šolo olajšan, mora biti tudi za zadnje pouk brezplačen ter skrbeti se mora za primerno število ustanov.

Sedaj imamo za deklinške meščanske šole izborne knjige, zato bi se slovenski ženski vzgoji neizrečeno škodovalo, ako bi se oviralo še naprej ustanovitvi omenjene šole.

Lj. Stiasny.

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

VIII. O novih izdajah ljudsko-šolskih učnih knjig.

C. kr. deželni šolski svèt je razposlal vsem c. kr. okrajnim šolskim svètom nastopni razpis:

Nr. 730

L. Sch. R. Es wurde wiederholt die Wahrnehmung gemacht, dass bei approbierten Lehr- und Lesebüchern, welche seit Jahren in Verwendung stehen und in zahlreichen unveränderten Auflagen erschienen sind, die letzten Ausgaben theils dem heutigen Standpunkte des Volksschulunterrichtes nicht mehr entsprechen, theils infolge mangelhafter Revision der späteren Auflagen zahlreiche Druckfehler und mitunter auch sachliche Unrichtigkeiten enthalten, so dass die Zulassung einzelner dieser Bücher in Frage gestellt werden musste.

Wenn es auch nach den in Beziehung auf die Lehrtexte geltenden Bestimmungen im Interesse der Schule liegt, dass die thunlichste Stabilität der Lehrtexte angestrebt werde, und dass daher in den approbierten Lehrtexten überflüssige Änderungen vermieden werden, so darf doch durch die in der Ministerialverordnung vom 25. Mai 1879 Z. 4994 (M. V. Bl. Nr. 37) ausgesprochene Bestimmung, „dass jede neue unveränderte Auflage einer neuerlichen Zulässigkeitsklärung nicht bedarf“ die Obsorge der Verleger und der Ver-

fasser zur Herstellung zweckentsprechender Lehrtexte nicht herabgemindert werden.

Es gehört zu den Aufgaben der Schulaufsichtsorgane darüber zu wachen, dass die an den Schulen ihres Wirkungskreises eingeführten Lehr- und Lesebücher in jeder Beziehung correct seien, und sowohl den Bedürfnissen der Schule, als auch dem gegenwärtigen Standpunkte der Methodik entsprechen. Namentlich muss darauf Werth gelegt werden, dass die Schulinspectoren für Volksschulen die Bestrebungen der Unterrichtsverwaltung, die Volksschullehrtexte der möglichsten Vervollkommnung entgegenzuführen, thatkräftigst unterstützen und die Correctheit der jeweilig in Verwendung stehenden Lehrtexte auf Grund persönlicher Wahrnehmungen zweifellos sicherstellen. Diese Obsorge ist sowohl den Büchern, welche im k. k. Schulbücher-Verlage, als auch jenen, die in Privatverlagen erschienen sind, zuzuwenden; selbstverständlich sind die Religionslehrbücher in die zu revidierenden Lehrtexte nicht einzubeziehen.

Hievon wird der k. k. Bezirksschulrath (der k. k. Stadtschulrath) zufolge Erlasses des hohen k. k. Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 21. März 1893 Z. 6028 mit dem Auftrage in Kenntnis gesetzt, zum oberwähnten Zwecke den dortigen Bezirksschulinspectoren resp. die Bezirksschulinspectoren anzuweisen, erhebliche

Mängel, welche in dem an Volks- und Bürgerschulen in Verwendung stehenden Lehr- und Lesebüchern wahrgenommen werden, am Schlusse eines jeden Schuljahres unter Erstattung entsprechender Anträge in ei-

ner Beilage zum Jahresberichte hierher zur Kenntnis zu bringen.

K. k. Landesschulrath für Krain,
Laibach, am 11. April 1893.

Hein.

Književnost.

Izvestja muzejskega društva za Kranjsko. Sešitek 3. Najnovejši sešitek prinaša času primerno ter znanstveno-poljudno razpravo Boji na Krajinah in zmaga pri Sisku pred 300 leti. Po virih kranjskega dež. arhiva spisal A. Koblar. Ta zanimiva in jako temeljita razprava našega učenega zgodovinarja se nadaljuje v prihodnjih številkah. — Škofa Tavčar in Hren o bitvi pri Sisku. Pod tem zaglavjem je objavljeno pismo ljubljanskega škofa in cesarskega namestnika Notranje Avstrije Ivana Tavčarja, katero je pisal precej po bitvi kardinalu (Ginlio) v Rim ter ga prosil naj sporoči papežu o zmagi pri Sisku. Pismo je prepisal prof. S. Rutar v rimski knjižnici Borghese. — Slovenska osebna imena v starih listinah. Spisal J. Scheinigg. (Dalje.) Tu je objavljenih zopet 25 starih slovenskih osebnih imen. — Drobtinice iz furlanskih arhivov. Nabral Ant. Koblar. (Dalje.) Tičejo se farã Novo Mesto, Osilnica, Polhov Gradec, Poljane, Polšnik, Prem, Preserje, Radeče, Radovljica, Reka, Ribnica, Rova in še nekaj drugih. — Kranjski mahovi. Spisal S. Robič. (Dalje.) Mali zapiski. V poročilih iz Italije poroča S. Rutar nekatere rimske podrobnosti. Vojska kranjskih konjikov in domobrancev l. 1591. A. K. Naševa, koliko vojakov so poslali kranjski plemenitniki v Novo Mesto. Ura in godalo na ljubljanskem stolpu. J. Vrhovec pripoveduje, koliko so si ljubljanski meščanje prizadevali, da bi se napravila na ljubljanskem gradu „Trompetermaschine“. Prekrščevalci na Kranjskem. J. Vrhovec. Tu se omenja

verska sekta, ki se je bila pojavila l. 1547. v Hrušici pod Ljubljano. Hessendarmsstatske čete v Ljubljani. J. Vrhovec. L. 1796. je prišlo v Ljubljano 400 hessenskih pešcev, kateri so se pa obnašali tako divje, da so jih Ljubljančani pommili še dolgo, dolgo. Stare mere. J. Vrhovec poroča, kako različno mero so uporabljali nekdanji graščaki pri pobiranju desetine, kateri so gledali vedno, kako bi bolj drli kmeta. Moj oreh. S. Robič naševa vse zajedalke, katere redi oreh na župnijskem vrtu St. Urške Gore. Redki ptičji na Kranjskem. Našteti so vsi nenavadni ptiči, ki so se zaleteli h nam v zadnjih letih. Sledovi rimskih naselbin okrog Medvod. Naša podoba. Nekaka zgodovina podobe o bitki pri Sisku, katera je v deželnem muzeji in jo prinaša v posnetku pričujoči sešitek. — Na platnicah so objavljeni „Darovi deželnemu muzeju Rudolfinumu l. 1893. in „Glagoliške listine“, katere se nabajajo v deželnem arhivu ter so iz 16. stoletja. Bila so poročila iz Primorske Krajine o gibanju turške vojske. Nekatere sta pisala Herbart Turjaški in Jurij Siegesdorfer. Prepisal jih je gosp. P. Kalist Medič. — Izvestja veljajo vse leto 2 glđ.

Slovensko-nemški slovar. Četrti sešitek. Obseza na 80 tih straneh besede od „govoričenec“ do „izmodrovati“. Kakor se kaže, ne bodo znižali cene prav nič, kakor je bilo sicer nasvetovano. Vender pa za znanstveno knjigo cena ni pretirana. Kdor se misli naročiti, ne kaže mu več odlašati, ker ni upanja, da bi jo dobil ceneje.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. Okrajna učiteljska konferencija za okraj ljubljanske okolice bo dne 19. t. m. v poslopji l. mestne deške šole v Ljubljani. Na dnevnem redu sta razpravi:

1.) Kdaj naj začne učitelj poučevati pravopisje in kako mu je postopati pri tem pouku? — Poročevalca Fr. Ks. Trošt in Josip Sedlak.

2.) Kako učitelj privajaj otroke k opazovanju narave in sicer a) z izbranim učnim gradivom in b) s primerno obravnavo učnega berila? — Poročevalca Janko Žirovnik in Ivana Tominec.

Iz Črnomlja. Okrajna učiteljska konferencija za črnomljski okraj bo dne 12. t. m. v Črnomlji. Na dnevnem redu sta razpravi:

1.) Vážnost neozornega nauka z navodili. (Referenta: nadučitelj M. Bartel in učiteljica T. Bitenc).

2.) O prihodu, bivanji in odhodu Francozov v Belokrajini kot donesek k domači zgodovini.

(Vsak učitelj odnosno učiteljica naj poizvé od starih ljudij in zapiše, kaj narod od Francozkih časov še hrani; tudi naj se vpišejo anekdote, pripovedke, ki pojasnujejo istodobno dejanje in nehanje doma-